

GSF-KURAM6

KISA CEVAPLI YAZILI SINAV

Sınav türünün kapsamı, soru hazırlama ve puanlama esasları

Belge kodu	GSF-KURAM06	Belge niteliği	Açıklama, uygulama ve değerlendirme esasları
Belgenin işlevi. Bu belge, öğrencinin cevabı seçenekler arasından seçmediği; bir sözcük, kavram, tarih, ad, kısa liste veya sınırlandırılmış birkaç cümleyle kendisinin ürettiği kısa cevaplı yazılı sınavların hazırlanmasını ve nesnel biçimde puanlanmasını düzenler.			

1. AMAÇ

Kısa cevaplı yazılı sınav, öğrencinin temel bilgi, kavram, tanım, ilke, sanatçı-eser ilişkisi, dönem, akım, teknik, malzeme veya sınırlı açıklama gerektiren bir soruya cevabı kendisinin kısa ve doğrudan biçimde ürettiği ölçme aracıdır. Seçenek sunulmadığı için hatırlama ve bilgiyi doğru terimle ifade etme düzeyini çoktan seçmeli sınava göre daha doğrudan gösterir.

Güzel Sanatlar Fakültesinde bu sınav türü, kuramsal derslerde geniş bir içerik alanından çok sayıda temel bilgi ve kavramı örneklemeye; eser, sanatçı, dönem, teknik ve terminoloji bilgisini kısa sürede değerlendirmeye imkân verir. Kısa cevaplı sınavın amacı uzun yorum veya kompozisyon yazdırmak değil; sınırı açık bir bilgi birimini doğru, eksiksiz ve mümkün olduğunca nesnel biçimde ölçmektir.

2. KAPSAM

Bu belge aşağıdaki kısa cevaplı sınav ve öğrenme kontrolü uygulamalarında kullanılabilir:

- Ara sınav, final, bütünleme ve tek ders sınavları,
- Ders içi kısa yazılı yoklama ve öğrenme kontrolü uygulamaları,
- Tanım, kavram, tarih, sanatçı-eser, dönem-akım ve teknik-malzeme bilgisi ölçümleri,
- Bir veya birkaç cümleyle sınırlı kısa açıklama ve neden belirtme soruları,
- Yüz yüze ya da güvenli dijital ortamda uygulanan kısa cevaplı değerlendirmeler.

GSF-KURAM06, öğrencinin cevabı kısa biçimde ürettiği sınavlarda kullanılır. Seçenekler arasından cevap seçilen sınavlar için GSF-KURAM02; kapsamlı yorum, karşılaştırma ve gerekçeli uzun yanıt gerektiren sınavlar için GSF-KURAM01; farklı yazılı soru türlerinin birlikte kullanıldığı sınavlar için GSF-KURAM04 esas alınır.

3. DEĞERLENDİRME ESASLARI

Ölçüt	Açıklama
Sınavın niteliği	Öğrenci cevabı seçeneklerden seçmez; beklenen yanıtı sözcük, sayı, ad, kavram, kısa liste veya sınırlandırılmış birkaç cümleyle kendisi üretir.
Cevap sınırı	Soruda beklenen cevap birimi ve kapsamı açıkça belirtilir; örneğin 'iki neden yazınız', 'tek kavramla belirtiniz' veya 'en fazla üç cümleyle açıklayınız'.
Soru sayısı	Soru sayısı; ders öğrenme çıktıları, konu kapsamı, sınav süresi, beklenen cevap uzunluğu ve puanlama yükü gözeticilerle belirlenir.
Soru türleri	Doğrudan soru, tanımlama, boşluk tamamlama, ad/tarih/kavram yazma, kısa liste, sınırlı açıklama, sanatçı-eser veya teknik-malzeme ilişkisi kullanılabilir.
Toplam puan	Sınav toplamı 100 puan üzerinden değerlendirilir.
Puan dağılımı	Sorular eşit veya farklı ağırlıkta olabilir; her sorunun puanı sınav belgesinde gösterilir ve toplam 100 olur.
Cevap anahtarı	Doğru cevap, kabul edilebilir eşdeğer ifadeler, zorunlu cevap bileşenleri, kısmi puan ve puan kesme koşulları sınavdan önce hazırlanır.
Yazım kuralı	Yazım veya imla ders öğrenme çıktısının parçası değilse anlamı değiştirmeyen küçük hatalar için puan kesilmez; özel ad ve alan terminolojisi için uygulanacak kural önceden belirlenir.
Sınav puanı	Sorulardan alınan puanların toplamı 100 üzerinden ham kısa cevaplı sınav puanını oluşturur.

4. SORU HAZIRLAMA İLKELERİ

Kısa cevaplı sorular hazırlanırken aşağıdaki ilkeler birlikte gözletilir:

- **Öğrenme çıktısı ilişkisi:** Her soru hangi bilgi, kavram veya sınırlı açıklama yeterliğini ölçeceği belirlenerek hazırlanır; sınav bütünü farklı çıktı ve konu alanlarını dengeli örnekler.
- **Tek ve açık görev:** Soru, öğrencinin ne yazacağını doğrudan belirtir. Çok sayıda alt görevi tek cümlede birleştiren veya öğretim elemanının zihnindeki ifadeyi tahmin ettiren belirsiz köklerden kaçınılır.
- **Cevap kapsamı:** Beklenen yanıtın sayısı, birimi ve uzunluğu gerektiğinde sınırlandırılır; kısa cevap adı altında uzun deneme veya geniş yorum talep edilmez.
- **Doğrulanabilir cevap:** Soru için bilimsel veya kuramsal olarak savunulabilir bir doğru cevap ya da sınırlı kabul edilebilir cevap kümesi bulunmalıdır; kişisel beğeni tek doğruymuş gibi sorulmaz.
- **Doğrudan anlatım:** Gereksiz ayrıntı, dil oyunu, karmaşık olumsuzluk ve sorunun güçlüğünü yapay biçimde artıran uzun cümlelerden kaçınılır; güçlük ölçülen içerikten kaynaklanır.
- **Madde bağımsızlığı:** Bir sorunun metni başka bir sorunun cevabını doğrudan açıklamaz; aynı bilgi farklı ifadelerle gereksiz yere tekrar ölçülmez.
- **Görsel ve metin kullanımı:** Eser görseli, alıntı, kavram şeması veya kısa metin kullanılıyorsa materyal okunaklı, doğru etiketlenmiş ve beklenen kısa cevabı üretmeye yeterli olmalıdır.
- **Cevap anahtarlarıyla birlikte yazma:** Soru hazırlanırken beklenen cevap ve puan bileşenleri de yazılır; cevaplanması veya puanlanması belirsiz sorular sınavdan önce düzeltilir.
- **Cevap alanı:** Kâğıt veya dijital formdaki yanıt alanı beklenen cevap uzunluğuyla uyumlu düzenlenir; alanın büyüklüğü öğrenciyi gereksiz uzun ya da kısa yazmaya yönlendirmez.

5. DEĞERLENDİRME İLKELERİ

Kısa cevaplar, sınavdan önce hazırlanmış cevap anahtarı ve soru bazlı puan bileşenleri üzerinden değerlendirilir:

- **Bilimsel doğruluk:** Cevabın temel bilgi, kavram, tarih, sanatçı-eser ilişkisi, teknik veya ilke bakımından doğru olması esas alınır.
- **Eksiksiz cevap:** Soruda istenen sayı ve zorunlu bileşenler kontrol edilir; doğru fakat eksik cevaplara anahtarda belirlenen oranda kısmi puan verilir.
- **Eşdeğer ifade:** Anahtardaki sözcükleri aynen tekrar etmeyen fakat aynı doğru anlamı taşıyan kavram, adlandırma veya açıklamalar kabul edilir; yalnız beklenmeyen sözcük kullanımı nedeniyle doğru anlam reddedilmez.
- **Terminoloji ve yazım:** Alan teriminin anlamı değiştiren yanlış kullanımı akademik hata olarak değerlendirilir; ders çıktısıyla ilgisiz küçük imla veya el yazısı özellikleri ölçüt hâline getirilmez.
- **Fazladan bilgi:** Doğru cevabın yanında açıkça yanlış veya çelişkili bilgi verilmişse uygulanacak puanlama kuralı anahtarda tanımlanır; öğrenciye sonradan yeni bir yaptırım uygulanmaz.
- **Kısmi puan:** Birden fazla unsur isteyen sorularda her doğru unsurun puanı önceden belirlenir; aynı hata bir sorunun birden çok bileşeninde mükerrer puan kaybına yol açmaz.
- **Tutarlı puanlama:** Benzer cevaplara aynı puan uygulanır. Gerekirse cevapların bir bölümü okunarak anahtardaki kabul edilebilir varyasyonlar netleştirilir ve karar bütün kâğıtlara yansıtılır.
- **Hatalı veya belirsiz soru:** Birden fazla doğru cevabı bulunan, gerekli bilgiyi içermeyen veya yanlış yazılmış soruya ilişkin iptal ya da kabul kararı gerekçesiyle kaydedilir ve bütün öğrencilere eşit uygulanır.

6. UYGULAMA NOTLARI

Bu bölüm, kısa cevaplı sınavın hazırlanması, uygulanması, geri bildirimi ve sonuçlandırılmasına ilişkin esasları açıklar.

6.1. Sınav öncesi

- Soru-öğrenme çıktısı dağılımı, soru puanları, beklenen cevaplar, kabul edilebilir alternatifler ve kısmi puan planı sınavdan önce tamamlanır.
- Süre, cevap uzunluğu, kullanılabilecek materyaller, yazım/terminoloji kuralı ve dijital yanıt yöntemi öğrencilere açıkça bildirilir.
- Sorular, cevapların birbirini ele vermemesi, aynı bilgiyi tekrarlamaması, okunaklı görsel/metin kullanımı ve toplam puanın 100 olması bakımından kontrol edilir.

6.2. Puanlama ve geri bildirim

- Puanlamaya başlamadan önce birkaç farklı cevap örneği incelenerek anahtarın uygulanabilirliği kontrol edilebilir; kabul edilen yeni eşdeğer cevaplar bütün öğrencilere aynı biçimde uygulanır.
- Geri bildirim doğru cevaplar, temel kavram yanlışları, eksik cevap bileşenleri ve öğrenme çıktısı bazlı yaygın hatalar üzerinden verilir.

- 100 üzerinden ham sınav puanı ile ders başarı veya harf notu birbirinden ayrılır ve yürürlükteki notlandırma düzenine göre işlem yapılır.

6.3. Arşiv ve itiraz

- Sınav soruları, cevap ve puanlama anahtarı, öğrenci yanıtları, soru bazlı puan dökümü ve varsa ortak düzeltme kararı ders dosyasında saklanır.
- Not itirazında yalnız toplam puan değil, her sorunun beklenen cevabı, kabul edilebilir varyasyonları, kısmi puanları ve toplam hesabı birlikte incelenir.
- Makul uyarlamalar; soruların erişilebilir sunumu, yardımcı teknoloji, ek süre veya eşdeğer kısa yanıt yolu üzerinden sağlanır ve ölçülen öğrenme çıktısını değiştirmez.

Temel ilke. Kısa cevaplı sınavın nesnelliği cevabın kısalığından değil; sorunun sınırının açık olmasından, kabul edilebilir yanıtların önceden tanımlanmasından ve kısmi puan kararlarının bütün öğrencilere aynı biçimde uygulanmasından doğar.